

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag, 24 October.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is f 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste postkantoor f 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander, te 's Hertogenbosch.

N E D E R L A N D E N.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Donderdag den 19 October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van donderdag heeft Z. Exc. de Minister van Financien, namens Z. M., de ontwerpen van wet, betrekkelijk de begrooting voor den jaren 1838 voorgedragen. Te dier gelegenheid heeft Z. Exc. eene aanspraak gehouden, waarin hij aanving met de moeilijkheden der betrekking, welke hij na lange aarzeling aanvaard had, te ontwikkelen. Meer omdat hij als opvolger optrad van een man, met zoo vele onderscheiden begaafdheden toegerust, zoo vlug van begrip en oordeel, zoo wel bespraakt, en die met zoo veel bevalligheid zich wist te laten hooren, dat, hoe ook de gevoelens over de zaken, die hij voordroeg, mogten uiteenloopen, men hem altijd met welgevallen hoorde. »Maar, vervolgt Z. Exc., ik reken op de welwillende toewijding des Konings, op de vaderlandshevende medewerking van U Edel Mogenden, mijne geachte mede-vertegenwoordigers des Nederlandschen volks, op de juiste en bezadigde beoordeeling van dat volk zelve, en bovenal op de krachtige ondersteuning dier Hoogere Magt, welke wij allen eerbiedigen, en die al onze lotgevallen met de hoogste wijsheid en oneindige liefde bestuurt.» Vervolgens liet het onderwerp zelf overgaande, ving Z. Exc. aldus aan: »Hoe gaarne zou ik deze rede hebben aangevangen met eene gelukwensching over het bevredigen onzer regtmatige verlangens, zoo dikwerf in de buiten deze vergaderzaal geuit, dan omtrent hetgeen niet in onze magt staat betaamt het ons met gerekt geduld en onderworpen geluk de toekomst te verbeiden en alzo te loonen, dat het tegenwoordig geslacht zijne voorzaden waardig is. Onze inwendige gesteldheid levert ondertusschen ruime stof van dankbare tekenen: zegen en welvaart zijn ons bij voortdoring ten deel gevallen, en in zeer vele opzichten heeft de nitkomst de verwachting overtroffen en het ijdele van vele bekommelingen doen zien. Wanneer wij in onze gedachten de onderscheiden bronnen van ons volksbestaan en van onze algemeene welvaart gadeslaan, dan zal de ontwikkeling dier gedachten ons zoo menigmaal beklemd gemoed licht verschaffen; handel en nijverheid immers bloeijen en breiden zich uit; de landbouw heft allengskens het hoofd weder omhoog; ambachten en neringen worden door hunne vermogende medeburgers in nuttige werkzaamheid bezig gehouden, waar, door tijdelijke rampen, kwijning is, biedt zich hulpe aan, bij veel bederf, waarover soms te regt, maar ook dikwijls overdreven geklaagd wordt, vertoonen zich ook vele vaderlandsche deugden. Dit alles werkt weldadig mede op de inkomsten van den Staat; deze, ook door de welvaart onzer bezittingen buiten dit werelddeel gesteigd, stellen de verwachting niet te leur, maar dekken de behoeften; de eerbied voor de wetten, eene dier deugden door welke de geartheid onzernatie wordt gekenmerkt, doet haar gemakkelijk naleven, zonder dat de kracht des bestuurs zich anders dan bij uitzondering behoeft te doen gevoelen; de regering vraagt dan ook geene nieuwe offers, maar vindt zich in staat de lasten der ingezetenen bij voortgang te verlichten. Met de handhaving van het openbaar vertrouwen, een zoo teeder en in ons handeldrijvend land zoo belangrijk punt, mag ik de natie geluk wenschen en tevens haar mijne opregte hulde toebrengen, daar zij het bewijs oplevert, dat hare handelswerkzaamheden nog bestuurd worden door die voorzigtige beradenheid, welke de uitsluitende lofredenaars van den voorleden tijd zoo gereed zijn aan onze tijdgenooten te ontzeggen; en welke echter zoo gunstig afsteekt bij die gewaagde ondernemingen, welke elders zulke geenoote schokken hebben te weeg gebragt.» Tot de behandeling van het onderwerp overgaande, stelt de Minister in de eerste plaats voor het ontwerp van wet, tot vaststelling van de begrooting voor den jaren 1838. Daarbij wordt voorgedragen die begrooting vast

te stellen op eene som van f 44,687,045, 30, als: 1°, hoofdstuk huis des Konings f 1,425,000; 2°, de secretarie van staat en de hooge collegien f 538,200; 3°, departement van buitenlandsche zaken f 797,600; 4°, justitie f 1,347,520; 5°, binnenlandsche zaken f 2,094,800; 6°, hervormde kerk enz. f 1,336,900; 7°, Rooms-Katholijke eeredienst f 400,000; 8°, marine f 4,750,000; 9°, financien, a. nationale schuld f 15,214,895, en b. kosten van het departement en verdere administratiën, pensioenen enz. f 4,795,794, 14 cents te zamen f 20,010,689,44; 10°, oorlog f 11,000,000; 11°, colonien f 89,335, 86. Wijders wordt in dit ontwerp voorgesteld; dat, naar aanleiding van art. 1 der wet van 24 April 1836, zoo lang en in zooverre als de splitsing der schuld en de uitgifte der obligatiën niet zal hebben plaats gehad, de som van f 5,600,000, op de 2de afd. van het onderdeel a van het 9de hoofdstuk afgetrokken ten behoeve van de schatkist, uit de geldmiddelen van de overzeesche bezittingen zal verstrekt worden, en dat ter bestrijding der onvoorziene behoeften, welke gedurende den loop van het jaar 1838 mogen opkomen, ter beschikking van den Koning wordt gesteld eene som van f 500,000.

Tot toelichting van dit ontwerp, is door den Minister, onder anderen, toegevoegd, dat het hoofdstuk van buitenlandsche zaken met f 6000 voor het gezantschap naar Rusland verhoogd is; dat in het hoofdstuk van justitie de kosten voor den hoogen raad voor het geheele jaar zijn berekend, zijnde de verdere kosten der rechterlijke magt voor de eerste zes maanden des jaars op den bestaanden voet uitgetrokken, en dus voor de helft van het over 1837 toegestaan bedrag, en voor de tweede zes maanden op den voet der nieuwe samenstelling; dat van binnenlandsche zaken is vermeerderd met f 82,916, waarvan op de rivieren en kanalen en de zeehavens en zeewerken f 79,310, op het onderwijs f 3000 en op de schoone kunsten, voor de koninklijke akademie te Amsterdam, f 600; dat van de hervormde eeredienst enz. bedraagt f 2500 meer, zijnde voor de kosten van het Israëlitisch kerkgenootschap, en dat van de afdeling der nationale schuld op den voet van 1837 is gebragt, wordende de renten van de schuld, groot 140 millioenen, ten laste van 's rijks overzeesche bezittingen, wederom afgetrokken van de renten der inschrijvingen in het tweede grootboek a 5 pCt. Het totaal der uitgaven van al de hoofdstukken bedraagt f 44,687,045,30, zijnde f 70,032, 30 meer dan die in 1837 hebben bedragen.

Ten tweede wordt voorgedragen het ontwerp van wet, houdende middelen tot bestrijding der uitgaven over 1838. Bij dit ontwerp wordt voorgesteld, om, ter goedmaking der uitgaven, te bezigen; 1°, de rijks directe en indirecte belastingen, accijnsen en regten hierna, genoemd, zoo als zij thans worden geheven, of door nadere wettelijke bepalingen mogten worden geregeld, te weten, a, de grondlasten, benevens twee opcenten voorkwade posten; b, de belasting op het personeel; c, het patentregt; d, de accijnsen; e, het regt op het zegel en de successie; f, het regt van registratie en verdere indirecte belastingen van griffie- en hypotheekregten; g, de regten op den in- uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen, de scheepvaart- en recognitie-regten en de haak- of vuurgelden; h het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken; — 2°, de posterijen; — 3°, de loterij; 4°, de jagt en visscherij, — 5°, de opcenten op de hoofdsom der volgende belastingen, accijnsen en regten, te weten: a, acht opcenten op de grondbelasting, daaronder begrepen twee opcenten welke voor de gemeenten hebben kunnen geheven worden, en die ten behoeve van het rijk zullen worden betaald; b, vijf opcenten op het personeel; c, vijf opcenten op het patentregt, zullende de opcenten op het personeel en het patentregt geheven worden over het geheele belastingjaar, eindigende den laatsten April 1839; d, 25 opcenten op de accijnsen, op de suiker, den wijn het binnenlandsch gedist

teleerd; het buitenlandsch gedistilleerd en het geslagt, benevens op het collectief zegel daartoe behoorende en op de vervoerbiljetten voor al de accijnsen; e; 5 opcenten op de accijnsen op het zout, de zeep, de bieren en azijnen, den turf en de steenkolen, als mede voor het collectief zegel, daartoe behoorende; f 25 opcenten op de regten van zegel en successie; g: 10 opcenten op het regt van registratie, de grante- en hypotheek-regten; 6o, de inkomsten der domeinen van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden; — 7o, de opbrengst van de te verkoopen goederen, buitengewone inkomsten en alle verdere toevallige baten, en 8o, eene uitkeering van f 1,200,000 uit de geldmiddelen der overzeesche bezittingen. Voorts zullen ter voorziening in de buitengewone pensioenen, lijfrenten en andere aflopende betalingen, worden gebezigt: a, eene uitkeering van f 1,049,396,13, door het amortisatie-syndicaat aan de schatkist te doen; b eene uitkeering van f 2,55,000, al mede door het amortisatie-syndicaat aan de schatkist te doen.

Nopens de middelen, zeide Z. Exc. onder anderen, dat de grondbelasting, op vaste grondslagen gevestigd, het geraamde bedrag opbrengt en dus geene nieuwe overweging behoeft; dat de werking der belasting op het personeel meer en meer wordt geregeld, en de heffing daarvan gelijkmatiger wordt, naar mate een billijk en onpartijdig onderzoek de waarde der onderwerpen en het vermogen der belastingschuldigen meer doet kennen, en men dus meer in staat is den aard, en het doel dezer belasting, welke is het treffen van het wezenlijk vermogen en de weelde, voor zooveel de uiterlijke staat van de onderscheidene klassen der maatschappij daartoe den maatstaf aan de hand geeft, in het oog te houden; deze belasting zal over 1838 eene vermindering in de opbrengst van f 153,333,33 ondervinden, zijnde het bedrag der opcenten over de eerste vier maanden van 1837, toen er nog 15 opcenten werden geheven; dat de accijnsen in opbrengst gezamenlijk f 1,331,660 minder bedragen ten gevolge van het minder ramen van de suiker met 150,000, en de steenkolen met f 122,000, en door het verminderen der opcenten van 25 op 5 van de accijnsen op het zout, de zeep, de bieren en azijnen, den turf en de steenkolen; dat de accijns op den wijn eene mindere opbrengst heeft aangeboden, waarvan de oorzaken een onderwerp van onderzoek uitmaken; dat het binnenlandsche gedistilleerd in opbrengsten daarentegen is verbeterd, en dat middel van nijverheid nog aanzienlijk vertier en handel oplevert; dat het geslagt en de zeep verbeteren, en het gemaal, schoon wel beneden de raming gebleven, echter geene veel beduidende vermindering heeft ondergaan, en dat van de brandstoffen zich de opbrengst van het middel op den turf verbetert, waarin men een bewijs mag vinden van het vermeerderend verbruik van dit inlandsch voortbrengsel; terwijl de mindere opbrengst van het middel op de steenkolen gedeeltelijk kan gelegen zijn in een verminderd verbruik dier buitenlandsche brandstof, doch ook gedeeltelijk in het misbruik, ontstaande uit het onderscheid, bij de bestaande wet gemaakt, tusschen de grove maatkolen en het kolengruis. Wat de suiker aangaat, geeft de Minister te kennen, dat men niet uit het oog moet verliezen, dat dit niet zoozeer is eene mindere opbrengst van den accijns, op zichzelf beschouwd, als wel eene vermeerdering van de restitutie of afschrijving bij den uitvoer der geraffineerde suiker, waardoor de zuivere opbrengst natuurlijkerwijze verminderd wordt. Deze restitutie is thans noodzakelijk, om een fabriekje, die veel ingezetenen van onderscheiden standen een middel van bestaan verschaft, aan de voortbrengselen onzer overzeesche bezittingen leven en bloei bijzet, en dus in onderscheiden opzichten belangrijk is, in stand te houden en met de vreemde mededinging te doen wedijveren. Ten aanzien van de vermindering der opcenten op de accijnsen, waartoe de regering zich heeft in staat bevonden, zeide zijne Exc. dat deze door haar niet op alle accijnsen is toegepast, omdat de verligting van den last dan voor de accijnspligtigen nauwelijks merkbaar zou zijn geweest; men heeft daarom die verligting bij voorkeur doen vallen op de meest noodzakelijke behoeften, ten einde aldus voornamelijk de mindervermogende standen daarvan het genot zouden hebben. De vermindering van twintig opcenten op de reeds bovengemelde voorwerpen van behoefte zal dus merkbaar zijn, en naar de gemaakte raming over het geheel f 820,160 beloopt. De voortdurende verbetering in de opbrengst der regten op den in- uit- en doorvoer getuigt van den steeds toenemenden bloei van onzen handel en scheepvaart in levert eene aanzienlijke bijdrage op tot stijving van 's rijks geldmiddelen, in weerwil van de sluikerijen, welke van het heffen van alle regten en belastingen onafscheidelijk zijn, doch welke men zooveel mogelijk, door een goed en waakzaam toezigt, tracht te voorkomen en te beteugelen, ook door de ambtenaren, met dat toezigt belast, tot hunnen pligt te houden, en de pligtverzakenden te verwijderen of te straffen, zoo wel als onnoodige kwellingen te verhinderen. Eene geheele herziening van het tarief der regten op den in- uit- en doorvoer is voor als nog niet raadzaam toegeschenen

maar eenige wijzigingen daarin zullen in den loop der tegenwoordige zitting kunnen worden aangeboden, welke van den milden geest der hooge regering op dit onderwerp zullen doen blijken. Het totaal der inkomsten is alzoo geraamd op f 44,702,422,55 zijnde f 47,493,33 minder dan over 1837, doch biedende over 1838 een calculatief goed slot aan van f 15,377.23.

Ten derde draagt de Minister voor het ontwerp van wet op den inkoop en de aflossing van schuld voor den jaer 1838 hetwelk van gelijken inhoud is als dat voor 1837, met dit gunstige onderscheid alleen, dat er geen ontslag van werkelijke schuld hoeft bepaald te worden, zijnde de bezittingen van het Amortisatie-Syndicaat voldoende om den overgang der uitgestelde schuld werkelijke, overeenkomstig de wet, te verzekeren:

Ten vierde wordt aangeboden een ontwerp van wet tot gelijkstelling van den accijns op de grove maatkolen en het kolengruis. Daarbij wordt voorgedragen, bij wijziging in verre van art 1 der wet van den 26 December 1833 (Staatsblad 73), te bepalen, dat de accijns op grove maatkolen en kolengruis bedragen zal 30 centen van elke mud der meerdere of mindere hoeveelheden, naar evenredigheid. Het blijkt hieruit, zegt de Minister, dat het kolengruis, van 26 centen de nederl. mud, gebragt wordt op 30 centen en de grove maatkolen van 35 centen op 30, zodat de vermeerdering op het eerste bedraagt vier centen en de vermindering op de laatste daarentegen vijf centen, en op het geheel, elkenander genomen, eene vermindering plaats heeft van één cent. Deze gelijkstelling, die ter voorkoming der menigvuldige onduidelijkheden noodzakelijk is voorgekomen, zal te minder bezwaar opleveren wanneer men die in verband beschouwt met de aanzienlijke vermindering der opcenten op den accijns op de brandstoffen in het algemeen, en met de vermindering der opcenten op den accijns op de andere behoeften van eerste noodzakelijkheid, waarmede deze maatregel in zulk een naauw verband staat, dat, zonder dezen, die vermindering niet in de voorgestelde mate zou kunnen plaats hebben bij voorbeeld op het zout. Alle schijnbaar bezwaar zal bovendien wegvallen door de voor te dragen wijzigingen in het tarief van den in- uit- en doorvoer.

Wijders deelt de Minister aan de Vergadering mede, dat de regering zich met de herziening van het muntstelsel bezig houdt. Staatscommissie, welke dit aangelegen onderwerp heeft onderzocht en behandeld, heeft deswege haar verslag uitgebragt, dat tot overwegingen en nasporingen buiten 's Lands aanleiding heeft gegeven. Het resultaat van deze nasporingen zal kunnen worden toekennend, is onzeker; het is eene zaak die eene bepaalde kennis en behoedzaamheid vordert, en in welke vooral men zich behoort te wachten van overhaaste stappen te doen.

Ook uit de overgelegd wordende rekeningen der vroegere zittingen, met de staten daartoe behoorende, zal, zegt Zijne Exc. het zichtbaar worden, dat onze inwendige toestand zegen geniet, dat onze uitzigten bemoedigend zijn, en dat ik niet te veel gezegd heb, wanneer ik in den aanvang mijner rede zeide dat wij stof hebben van dankbare tevredenheid. De taak, aldus besloot Zijne Exc., welke ik heden te vervullen had, is volbragt. Ik heb het getracht te vervullen naar mijne beste kennis en wetenschap, onder het gevoel mijner dure verpligting jegens U Edel Mogenden en jegens de natie, welker belangen ik, en als haar mede-vertegenwoordiger en als 's Konings staatsdienaar, moet behartigen, maar onder het gevoel mijner eigene zwakheid, en nu ook onder het smartgevoel over het zware verlies, dat Koning en Vaderland voor weinige dagen getroffen heeft.

„Moge de onderlinge eendragt, die in het kleine Nederland altijd magt gemaakt heeft, moge het onwrikbaar vertrouwen van de vertegenwoordigers op en hunne verlichte medewerking met de geëerbiedigd Hoofd van den Staat, welks rustelooze arbeid aan de welvaart, de eer en het behoud van het geliefde Vaderland is gewijd, onder den Goddelijken zegen, in eene ruime mate bijdragen tot verligting der staatszorgen, en tot vertroosting en opheffing in de droefheid en den rouw, die Hoogst denzelve drukken bij de opening dezer Zitting den troon in deze vergaderzaal, onzer aller grievend leedwezen, heeft doen ledig staan.”

Al de aangeboden ontwerpen zijn, ter overweging, aan de afdeelingen toegezonden.

— Vrijdag heeft de Tweede Kamer der Staten Generaal een zitting met gesloten deuren gehouden, waarin de commissie, belast met het opstellen van een ontwerp van adres, in antwoord der troonrede, haar verslag heeft gedaan, en een ontwerp heeft voorgesteld hetwelk vervolgens in de Afdeelingen is onderzocht en waarover de Centrale Afdeeling thans in eene nadere zitting met gesloten deuren haar verslag zal doen.

SHERTOGENBOSCH, den 23 October.

De begrafenis-plegtigheid van H. M. de Koningin is nu op donderdag den 26 dezer, des ochtens ten 10 ure bepaald.

De Opper-Kamerheer van Zijne Majesteit heeft op last van den Koning bekend gemaakt, dat de rouw wegens het overlijden van Hare Majesteit de Koningin, zal worden aangenomen, te rekenen van den nader aan te kondigen dag van de begrafenis.

De rouw zal gedragen worden gedurende vier en dertig weken, te weten:

A. 25 weken de *grootte of geheele rouw*, bestaande als volgt

VOOR DE HEEREN:

Een zwarte lakensche rok, vest en onderkleeding, met lakensche knopen, gedurende de 8 eerste weken met pleureuses van wit baltist, met breede zoomen, welke onder aan den opslag van de mouwen van den rok, worden vastgehecht, zwarte of loodkleure handschoenen, zwarte degen en gespen, en zwart floers of krip om den bol van den hoed.

De civiele beambten, een costume hebbende, behouden daarvan den rok, doch dragen daaronder een zwart lakensch vest en onderkleeding, zwarte gespen, en zoo zij degens en dragonnes, tot het costume behoorende, dragen, worden dezelve met een floers of krip ontogen; anders dragen zij zwarte degens, effen hoeden met een floers om den bol.

Voor 's ochtends of negligé:

Een zwarte of donker graauwe lakensche frak met knopen van dezelfde kleur of stoffe, zwarte vesten, de onderkleeding zwart of donker graauw, om den hoed een floers of krip.

Alle militairen behouden hunnen montering rok, en dragen, wanneer zij niet in volle militaire costume zijn (wanneer zij alleen zwart krip of floers om den linker arm dragen) een zwart vest en onderkleeding, zwarte kousen en gespen, en om het gevest van den degen een zwarte floers of krip; zij behouden hunne militaire hoofdbekleedselen.

VOOR DE DAMES:

Kleederen van zwart bombazijn, of andere wollen stoffen, zonder garnituren, gedurende de 8 eerste weken met hangende kappen van krip, ter lengte van die, welke gewoonlijk tot vaders rouw gebruikt worden, zwarte kousen, zwarte kamoederen schoenen, zwarte gespen, hals- en oorversierselen, zwarte handschoenen, zwarte waaijers, van floers of krip.

Des ochtends of negligé:

Geheel wit (zonder garnituur of linten), geene zijden stoffen zijnde. De mutsen of haldoeken van kamerdoek, zwarte kousen, schoenen en handschoenen.

B. 6 weken de *middelbare of halve rouw*.

VOOR DE HEEREN:

Een zwarte lakensche rok, vest en onderkleeding, met gewerkte knopen, loodkleure handschoenen, blaauwe degens en gespen, effen hoed, zonder floers of krip.

Des ochtends of negligé:

Als onder A, doch met gewerkte knopen en zonder floers of krip om den hoed.

De ~~zoo als onder A, doch met gewerkte knopen en zonder floers of krip om den hoed.~~ dat in deze het blaauw het zwarte vervangt, en de degens en dragonnes niet overtoegen worden.

VOOR DE DAMES:

Zwarte zijden stoffen kleederen, schoenen, handschoenen en kousen de oor- en halssieraden blaauwe of paarten, maar geene juweelen of edele gesteenten, de garnituren, van zwart floers-gaze, geene kanten, de waaijers zwart geglaceerd.

Des ochtends of negligé

Gelijk als onder A, doch alsnu gegarneerd en geene zwarte kousen of handschoenen.

C. 3 weken *kleine of ligte rouw*.

VOOR DE HEEREN:

Een zwarte rok, vest en onderkleeding, gekleurde gespen en degen. Alle militaire en civiele beambten, onder A vermeld, dragen alleen een zwart krip of floers om den linker arm.

Voor 's ochtends of negligé zijn zij naar welgevallen.

VOOR DE DAMES:

Zwarte zijden of fluweelen kleederen met witte of gekleurde linten, waaijers, halsdoeken en kragen, ook gouden, zilveren of witte stoffen met zwarte linten, witte kousen en gekleurde schoenen, juweelen en edele gesteenten en kanten en witte handschoenen.

Voor 's ochtends of negligé zijn zij naar welgevallen.

FRANKRIJK.

PARIS, den 20 October.

Volgens den *Temps*, heeft het gouvernement op het gedaan onderzoek, overeenkomstig den wil van wijlen de Koningin *Hortense*, dat haar lijk naar Frankrijk mogt worden vervoerd, om te Reuil in het graf van de Keizerin *Josephine* te worden bijgezet, terstond vergunning daartoe gegeven.

Eene afschuwelijke misdaad is dezer dagen te Belleville, onder het regtsgebied van Parijs, behoorende, begaan.

Een jong mensch, *Guij* genaamd, heeft zijne moeder met mes en dolk vermoord. Zie hier de bijzonderheden, welke men ten aanzien van dezen moedermoord heeft kunnen inwinnen; eenige jaren geleden had hij zijne grootmoeder voor eene aanzienlijke somme gelds bestolen. Dikwerf had hij zijne moeder mishandeld, omdat deze hem geld weigerde. Op zekeren dag nadat hij haar hevige ge-

slagen had, brak hij met een bijl hare secretaire open en nam al het geld mede. De moeder vergaf hem telkens zijne wandaden in de hoop dat hij zich zou beteren; doch de zwakheid der ouders van dit jeugdig monster heeft de droevigste gevolgen gehad.

Des avonds ten 7 ure komt hij te huis en zet zich met zijne moeder aan tafel om te eeten; nadat hij gegeten had, zeide hij tegen zijne moeder op eene brutale wijze, dat hij geld moest hebben; op het antwoord van deze dat zij geen geld had en dat zij door zijne losbandigheden geheel bedorven was, verklaarde *Guij* dat hij haar vermoorden zou, indien zij hem het geld niet gaf, dan hij wist in de secretaire te zijn opgesloten. Vijf honderd franken had deze ongelukkige vrouw ter zijde gesteld om 's anderendaags hare huur te betalen. *Guij* wil dit meubel openbreken, waartegen zij zich verzet; daarop vat deze ellendeling een mes, hetwelk op de eettafel lag en bragt haar niet minder dan elf steken toe; een kruidenier, haar huurman, hoorde het geschreeuw, snelt toe en verhinderde dat *Guij* zijn slagtoffer niet verder mishandelde. De bevolking van Belleville ondersteunde de autoriteiten om den moordenaar te arresteren die een ieder, welke hem naderde, bedreigde te vermoorden. *Guij* is naar de gevangenis onder de verwenschingen der menigte gebracht. Openlijk legde hij zijnen spijt aan den dag, dat hij zich van het geld niet had kunnen meester maken. Het ongelukkige slagtoffer was nog niet dood, doch men wanhoopte voor haar leven. Al de steken zijn in de borst en vele zijn diep doorgedrongen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 22 October.

In het *Journal d'Anvers* leest men:

„Den 15 heeft er eindelijk eene laatste bijeenkomst plaats gehad tusschen de Belgische en Hollandsche Commissarissen, omtrent de bedijking van den Lillooschen polder. Er ontbreekt thans nog slechts de goedkeuring humer overeenkomst door Z. M. den Koning der Nederlanden, waarna men met den arbeid dadelijk een begin kan maken. Het werk van den daar te stellen dijk is voor eene som van 1,950,000 fr. bij aanbesteding toegewezen aan eene Maastrichtsche vereeniging, door een Luikenaar vertegenwoordigd, denzelfden die het kanaal van Gent naar Terneuzen heeft aangenomen. De dijk moet binnen een jaar tijd gereed zijn.”

Men verneemt thans dat de uitwisseling der ratificatien tusschen de respectieve commissarissen dezer dagen heeft plaats gehad.

Maastricht, den 16 October 1837.

Man Heer de Besoefenaar!

Het feest der weder-opening onzer *Lieve Vrouwe-Kerk* alhier waarvan gij in een uwer vorige nummers reeds melding gemaakt hebt, is allerluisterrijkst geweest. Die feestrijke dag voor Maastricht-ingezetenen, zal nog lang in aandenken blijven en aan de nakomelingschap worden overgeleverd. Het is om die reden, dat ik u de plegtigheden wil mededeelen, die bij deze gelegenheid hebben plaats gehad, en zoo ik vertrouw, in uw geacht roomsch katholijk dagblad wel zullen mogen worden opgenomen.

Volgens het voor dit feest opgemaakt PROGRAMMA, is hetzelfde des avonds te voren aangekondigd geworden door het luiden der klokken *Onzer Lieve Vrouwe-Kerk*, der groote *St. Servaas-klok* en het bespelen van het carillon.

Dingsdag den 10 dezer nam het feest een aanvang, wanneer onder het luiden der klokken, de Zeer Eerwaarde Heer *P. A. van Baer*, geestelijke Commissaris, in koorkap, met de Geestelijkheid van drie parochien, in *superpellicio et stola*, de hooftkerk van den *H. Servatius* verlieten en processiegewijze, de vaan van gezegden Beschermheiligen der stad aan het hoofd, zich tot aan den ingang der *St. Nikolaas-kerk* begeven hebben, alwaar zich nu ook de geestelijkheid dier parochie bij den optogt gevoegd hebbende, de gansche stoet der geestelijkheid ten getalle van acht en dertig, onder eene tallooze menigte geloovigen, zich naar de *Lieve Vrouwen-kerk* begeven heeft, waarna dadelijk de indrukwekkende plegtigheid der INZEGENING, namens den Hoogwaardigen Heer Vikaris-Generaal van het bisdom van 's Bosch, onder de diepste eerbiedige stille, door hovengenoemden Zeer Eerwaardigen Heer *P. A. van Baer*, als geestelijk Commissaris is verrigt geworden, die daarna het eerste *H. Sacrificie* aan het hooge altaar dier kerk gecelebreerd heeft.

Ten half twaalf ure is de plegtstatige processie ter overvoering der heilige zaken de *St. Nikolaas-kerk* uitgegaan en door de stad getrokken in de navolgende orde:

1o. De weeskinderen, ten getalle van 146.

2o. Het Broederschap der Allerheiligste Drieuldigheid.

3o. Het Broederschap van den *H. Hubertus*.

4o. Het Broederschap *Onzer Lieve Vrouw*; tusschen de leden van het Broederschap, en wel door acht Heeren Meesters, is het

beeld van de H. Maagd gedragen; de choralen zongen de Litanie van Onze Lieve Vrouw. Dit oude eerwaardige beeld werd door vier Eerwaarde heeren Geestelijken bovendien omringd.

5°. Het Broederschap van den H. Joseph.

6°. Het Broederschap van den H. Rochus, waarna volgde gedeeltelijk de muziek der 14de afdeeling, die beurtelings, nadat door de geestelijkheid eene stropha van den lofzang *Pange lingua* gezongen was, op eene zielroerende wijze de verhevene toonen van het Gregoriaansche *Adoro te* uitvoerden.

Hierop volgden:

7°. De heeren kerkmeesters der vier parochien, welke allen, benevens de leden der hierboven genoemde Broederschappen waskaarsen droegen.

8°. De heeren geestelijken der vier parochien, dragende de heilige valen, de reliquien der Heiligen enz., onder het zingen van de lofzangen: *Pange lingua*, *Adoro te*, enz. enz. Bij het naderen der Lieve Vrouwe Kerk werd de Psalm, *Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi*, gezongen.

9°. De Zeer eerwaarde Heer *Commissaris Officiant* droeg het ALLERHEILIGSTE Sacrament des Altaars; waarna

10°. Z. Exc. de waarnemende Gouverneur, met de overige Leden van het Provinciaal Bestuur van Limburg; de President en Leden der regtbank van Eersten Aanleg, de Regtbank van Koophandel, de Districts-Commissaris, het Stedelijk Bestuur, de kollegien van regenten over de armen, als ook die van regenten over de Roomsche armen weeshuizen enz.

Gedurende de processie, was de zamengevloede menigte, zoo groot dat tot zelfs de daken der hoogste gebouwen met ingezetenen en vreemdelingen overdekt waren. Deze plegtigheid maakte zoo veel indruk, dat men schier algemeen tranen van godsdienstige vreugde, wegens het weder openen *Onzer Lieve Vrouwe-Kerk*, langs de wangen zag rollen. Aldaar terug gekomen zijnde, werd, nadat alvorens het Allerheiligste ter aanbidding was uitgesteld, het *Veni Creator* en daarna het *Te Deum* door een orkest van 58 muzikanten en 71 zangers uitgevoerd en na het gebed voor den Koning, deze plegtigheid door de pontificale benedictie met het H. Sacrament gegeven, gesloten.

Deze plegtigheid, door het schoonste weder begunstigd is in de beste en godsdienstigste stemming afgelopen, die door de ingezetenen niet zal vergeten worden, omdat zij herkregeen hebben, hetgeen hun toebehoorde. *Uw bestendige lezer.*

MEN GELINGEN.

KATHOLJK GENOOTSCHAP TER VERSPREIDING VAN GOEDE BOEKEN IN IERLAND.

Eene uitnoodiging aan de katholieken, geplaatst in de dagbladen van Dublin, houdt belangrijke bijzonderheden over de verrigtingen der maatschappij ter verspreiding van goede boeken in. Deze onschatbare instelling heeft veel nut gesticht en over de bevolking van Engeland en Ierland niet alleen maar ook over de kolonien veel zegeningen verspreid, zoo als uit het navolgende uittreksel uit eenen brief der commissien kan blijken.

„Sedert de oprigting in December 1835 heeft het genootschap meer dan tien duizend godsdienstige boeken aan de talrijke parochien van Ierland doen uitreiken, acht honderd op verschillende plaatsen van Engeland, Schotland, het land van Wallles, en op het eiland de Man; twee duizend vier honderd te Newfoundland, in Opper-Canada, te St. Vincent, Virginie, Gibraltar en 400 aan de katholieke soldaten.

Dit genootschap zal deszelfs arbeid voortzetten en magt uitbreiden op de zeden en gewoonten van het volk; ten dien einde zal eene algemeene kollekte in Engeland en Ierland gehouden worden om in de behoefte van dit werk te voorzien.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

- ** Bij den Drukker en Uitgever dezès is van de Pers gekomen:
1. Den MECHELSCHEN CATECHISMUS OF CHRISTELIJKE LEER-
RING, op nieuw herzien en verbeterd; goedgekeurd door Zijn
Hoog-Eerw. den Heer H. DEN DUBBELDEN, Administrator Aposto-
licus van het Bisdom van 's Bosch. Per dozijn . . . f 0-60
Met Communie, per Dozijn . . . f 0-75
  2. CHRISTELIJKE VEREENIGING OF GEESTELIJK BROEDERSCHAP
BRIEFJES, TER UITROEIJING DER GODSLASTERINGEN, enz.
Met Goedkeuring van Zijn Hoog Eerw. H. DEN DUBBELDEN
Adm. Apost. van het Bisdom van 's Bosch. per honderd f 0-60
  3. RECOLLECTIO MENSTRUA ad conceptum et exercitiis spiritus
libus fervorum spiritus conservandum, in 12°. . . f 0-10
  4. BELLECH, Medulla asceseos seu exercitia S. P. IGNATII DE
LOYOLA accuratiora, quam hactenus ab aliis factum et me-
ejus propiori methodo explanata; ubi simul meditationum nex-
ordo et scopus nec non exercitiorum omne artificium, totiusque
operis mira compages ob oculos ponitur. 1 vol. in 8°. f 2-00
  5. AVANCINI NICOLAI (Soc. Jesu), Vita et doctrina JESU CHRISTI
ex quatuor Evangelistis collecta, et in meditationum materiam ad
singulos totius anni Dies Distributa. 1 gros. vol. in 12° f 2-00

** Bij C. VAN GEMERT EN ZONEN
te 's Bosch, is van de Pers gekomen den MECHEL-
SCHEN CATECHISMUS OF CHRISTE-
LIJKE LEERING, op Nieuw herzien en van ver-
fouten verbeterd, als ook
CHRISTELIJKE VEREENIGING OF GEES-
TELIJK BROEDERSCHAP BRIEFJES
TER UITROEIJING DER GODSLAS-
TERINGEN enz. Met Goedkeuring van Zijn Hoog
Eerw. H. DEN DUBBELDEN, Adm. Apost. van het Bi-
dom van 's Bosch.

** Bij VAN GULICK EN HERMAN
Drukkers en Boekhandelaars te Breda, is van de Pers ge-
komen DEN MECHELSCHEN CATE-
CHISMUS OF CHRISTELIJKE LE-
RING, op nieuw herzien en verbeterd; Goedgekeurd
door Z. H. Eerwaarden J. VAN HOOYDONK, Admini-
strator Apostolicus van het Vicariaat van Breda.

BEKENDMAKINGEN.

** Eene FATSUENLIJKE JUFVROUW, van
den R. K. Godsdienst, zag zich gaarne geplaatst in de eer
WAARNEMEN van HUISHOUDING, of te
het geven van ONDERWIJS, dewijl zij in alle
VROUWELIJKE HANDWERKEN genoe-
zaam bedreven is. Iemand hierop reflecterende, wordt ver-
zocht zich te melden met franco brieven onder letter X, adre-
A. SCHIKHOFF, Boekdrukker te Utrecht.

** Te 's Bosch bij I. H. BEKKER, in de Beur-
sestraat, is te bekomen besten droogen Schiedamsche G
voor 40 centen het Nederlandsch pond.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De notering was ter Parijssche beurs van den 20 als volgt:
pCt 109, 80, 3 pCt 80, 90; Nap rent. 99, 15; Sp. Ard. 21¹/₂; Par
4³/₄; Rom L' 101.

Ter Antwerpsche beurs van den 21 waren genoteerd: Belg. 101¹/₂
O. Met. 104¹/₄; Sp. 18³/₄; Diff. 6⁷/₈; Nap. 92¹/₂; Sicil. 90¹/₂; Rom
L. 99³/₄; Cert. te Antw. 97¹/₄; Braz. 86⁷/₈.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Zaterdag 21 October (ten vier ure).

Werk. Schuld 2¹/₂ pCt. 52¹/₂, Dito 5 pCt. 101¹/₂, Kansb. 22¹/₂
Amort. Synd. 4¹/₂ pCt. 94, Handelm. 162, 161⁷/₈; Oost-Ind. 5 pCt.
99⁷/₈ Haarl Spoorw. 155, 161; Ard. van 85 p. st. 17¹/₂, 3¹/₄; Per.
16¹/₂.

EFFECTEN-SOCIETEIT

Van Zondag den 22 October (ten half vijf ure.)
Geene affaire.

PRIJS-COURANT DER FEFFECTEN TE AMSTERDAM. Den 20 October 1837.

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4 ¹ / ₂ ure.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4 ¹ / ₂ ure.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4 ¹ / ₂ ure.
NEDERL. Werk. sch. à 2 ¹ / ₂ pCt.	52 ¹ / ₂	52 ³ / ₄	52 ³ / ₄	PORTUGAL, Obl. te Lond. 5	25			PRUISSEN, dito dito R. 50.	f	100	
Dito dito..... 5	100 ⁷ / ₈	101	101 ⁷ / ₈	Dito dito..... 3				Negot. Londen 1830.... 4	pCt.		
Uitgestelde schuld.....	15 ¹ / ₂	22 ³ / ₄	22 ³ / ₄	NAPELS. Cert. bij L. et B. 5				OOTENR., Aane E. fl. 100	f		
Kansbilj. van dito.....	93 ⁷ / ₈	94	94	Dito bij Falcoun. et C. 5				Dito dito fl. 250	f		
Amortisatie Syndikaat 4 ¹ / ₂ pCt.	76 ¹ / ₂	161 ¹ / ₂	161 ¹ / ₂	Leen. te L. bij Roths. 5				Metalliek..... 5	pCt.	100 ¹ / ₂	
Dito dito..... 3 ¹ / ₂ pCt.	160 ⁷ / ₈	161 ¹ / ₂	161 ¹ / ₂	Aandeelen Tavoliere... 3				Dito..... 5	"		
Handel-Maatschappij. 4 ¹ / ₂ pCt.				Dito te Parijs..... 3				Dito te Londen gen.... 5	"		
Nieuwe dito..... 4 ¹ / ₂ pCt.				RUSL. Obl. Hope 179 ¹ / ₂ 5	104 ³ / ₄			Dito..... 2 ¹ / ₂	"	56 ³ / ₄	
O. I. Leening..... 4				Dito dito 18 ¹ / ₂ 5	1 47 ¹ / ₈			Ween. Bank Goll et C. 5	"		
FRANKR. Ins. Grootb. 3				Cert. bij dito 18 ¹ / ₂ 5	96 ³ / ₈			Dito..... 4	"		
ENGLAND, dito.....				Obligatien te Londen 5				N. Weener Aand. fl. 500	f		
SPANJE, L. bij Ard. 85p. st 5	187 ¹ / ₂	189 ¹ / ₂	187 ¹ / ₂	Certificat te Hamburg 5	110 ³ / ₈			DENEMARK, L. te Lond. 3	pCt.		
Dito bij dito, onb. stukk.				Inschrijving in Assig.... 6	67	67 ¹ / ₂		BRAZILIEN, dito Rotbsch. 5	"	86 ¹ / ₂	
Passive.....				Certificaten van dito.... 6				DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f		
Deferred.....				POLEN, Aand. Lot. fl. 300.				Russ. FR. Aandeel 500 fr.	"		
Fransche Uitgestelde....	67 ¹ / ₈			" " " " 500.				Dito 100 fr.....	"		
Engelsche Uitgestelde..											